

O eu lírico existe e hai xente detrás

Ana Salgado

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

SALGADO, ANA (2011 [2007]). “O eu lírico existe e hai xente detrás”. *Protexa*: 4, 11. Reedición en *poesiagalega.org*. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura.

<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/205>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

SALGADO, ANA (2007). “O eu lírico existe e hai xente detrás”. *Protexa*: 4, 11.

* Edición dispoñíbel desde o 25 de xaneiro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

Poesía

O eu lírico existe e hai xente detrás

Compilación de textos de cinco mans que non chegan aos trinta anos, premiados no certame Gzcrea 2006

Isto é un poema e hai xente detrás · VV.AA · Espiral Maior-Xunta de Galicia, 2007 · 136 páx · 17 euros

O certame Gzcrea 2006, no apartado de poesía, deu para dous libros coeditados por Espiral Maior e a Xunta de Galicia. Xosé Antón Cascudo, autor inédito, recibiu o primeiro premio con *Manual do misántropo* en canto o segundo e o terceiro, canda tres mencións de honra, compoñen *Isto é un poema e hai xente detrás*, compilación de textos de cinco mans que non chegan aos trinta anos.

Ese tramo de idade para o que a estatística nos fala de precariedade económica e inestabilidade laboral compón aquí unha foto de grupo que parece acreditar na subxectividade como vía para o coñecemento. E é que sobrancea marcadamente a lírica, entendida á maneira de quen acredita nos xéneros, e o discurso entre o desamor e o amor.

Comprobamos que non hai voces inéditas, que Lucía Aldao e Brais González, segundo e terceiro premio do certame, contan con cadanseu libro publicado así como con obra espaxada en revistas, e que entre as

mencións de honra temos nomes que xa coñecemos, tamén da narrativa, como o de Alberte Momán e Leticia Costas, así como unha poeta con tres obra na rúa, o caso de Verónica Martínez Delgado.

Aldao, posta a dividir o mundo en dúas partes, as baleas e as baleas, non nolo explica talvez porque

Sobrancean marcadamente neste libro a lírica e o discurso entre o desamor e o amor

con Luísa Castro quere falar dunha perda de inocencia que ten moito de desposuimento “alí onde cheguei vestida de mil cousas / e espida de min mesma”.

A súa poética ten como ítem máis salientábel unha concepción da violencia que contén unha incorporación do mellor traballo poético realizado aquí por mulleres nos últimos vinte anos, e que ten nas *Ortigas* de Xiana Arias un nó

último de proído. Non falamos só da importancia de sexo e marcas xenéricas, que comparte coas outras catro voces do libro.

Entre a magnolia e a fin dun canto están os poemas que Brais González compuxo en “Heraldo das escuras horas”, cunha dicción aínda en exceso lastrada polas moitas débedas e nostalxias, tamén o único ensaio que escora cara á síntese coa poética civil que a compilación contén.

E na beira do discurso amoroso camiñan os versos de Costas en “Aparición de triste”, desde o confesional con tenues salpicaduras de acedía, tamén os de Momán cun certo contrapunto irónico e tenro en “De ter un can chamaríalle Guenguís”, e os de “O ladrón de almas” de Martínez Delgado, cunha fragmentación da identidade que atravesa a súa creación desde *Desterrada do meu corpo* (2001).

Estrañamos en *Isto é un poema e hai xente detrás*, se acaso, unha maior consciencia das fendas, unha distancia necesaria –ou talvez non abondo explícita– do relato que xebra o íntimo e o cívico sen que esta separación sexa en ningures inocente. Se cadra non é isto máis ca un pedimento para saírmos do solpor romántico.

// Ana Salgado

Linguaxe constrúe territorio

Poesía Unha sombra de incerteza planea polo primeiro libro de Méndez

Derradeiras conversas co capitán Kraft · Oriana Méndez · Galaxia, 2007 · 68 páx · 9,50 euros

Oriana Méndez posiciónase, maniféstase ás claras, no seu primeiro libro en solitario. O texto deita unha vontade discursiva que alcanza por igual as dimensións ética e estética, e nela conviven a consciencia da poesía como ferramenta de intervención e, como parte da mesma actitude, a intención de pór en marcha unha linguaxe literaria emprazada na fronteira do dicíbel. Por *Derradeiras conversas co capitán Kraft* desfilan unha mancha de voces aglutinadas ao redor do desexo revolucionario e á ficción existencial (“abandonado o vagón que nos conduciu durante décadas agochados nas lindeiras da outridade, en prol da / experimentación humana polo cambio violento e definitivo no

Non hai, por iso, intimismo e sensualidade *en clave feminina*, tamén non hai lirio nin páxina en branco. Entrecrúzanse, por contra, infiltración nos dispositivos de dominación, a ollada cravada nos ocos da resistencia e unha aposta arriscada pola linguaxe como revelación, posta ao servizo dun discurso insurxente.

Un imaxinario foráneo iluminado desde París (“centro dun mundo”), sen a pexa do exotismo –filtrado en paisaxes, cidades, personaxes– é proxectado cara a Galiza e artellado a través dunha voz comunal en que as ideas de *distancia* e *vertixe* serven para desalentar lecturas enrocadas nas esencias (“Lonxe de Centroeuropa / caen coitelos dunha vinganza certa / mentres os habitantes podemos ser / aínda / protagonistas dun himno por inventar”).

Planea polo texto unha sombra de incerteza e misterio, de imprecisión alimentada desde o propio título (ese capitán irrecognicible nestes dominios) e

Oriana Méndez // Arquivo

Por *Derradeiras conversas...* desfila unha mancha de voces aglutinadas ao redor do desexo revolucionario e a ficción existencial

modo de produción, / o capitán non regresou á súa realidade na Alemaña capturada do século XXI”). E nunca se dá sabido todo.

A autora reconfortase no lugar en que se puxo a pensar hai xa algún tempo: as Redes Escarlata, e o libro hai que lelo da par de, poñamos por caso, *Fruto do teixo* (Xabier Cordal) ou *A ponte das poldras* (Chus Pato). Inscríbese, deste xeito, na empresa de reconfigurar imaxes, símbolos e linguaxe para entrar no século de vez, crebando estrutura.

coroadada polo tempo en que se dá en datar o libro (2010). Hai, entón, unha resolución de estranxeiría na voz e na escrita que sosteñen o libro, a intención de situarse nun fóra que trace espirais discursivas sobre unha existencia acosada e dependente. E nese arrabalde, dispuxérono antes Paul Celan, George Trakl, Alfonso Pexegueiro ou Chus Pato, fundar algo novo que estrale na linguaxe (outra).

// Isaac Lourido